

1. Revisionsnämndens verksamhet

1.1. Revisionsnämndens uppgifter

Revisionsnämndens uppgifter fastställs i 121 § i kommunallagen enligt följande:

Revisionsnämnden ska

- 1) bereda de ärenden som gäller granskningen av förvaltningen och ekonomin och som fullmäktige ska fatta beslut om
- 2) bedöma huruvida de mål för verksamheten och ekonomin som fullmäktige satt upp har nåtts i kommunen och kommunkoncernen och huruvida verksamheten är ordnad på ett resultatrikt och ändamålsenligt sätt
- 3) bedöma hur balanseringen av ekonomin utfallit under räkenskapsperioden samt den gällande ekonomiplanens tillräcklighet, om kommunens balansräkning visar underskott som saknar täckning
- 4) se till att granskningen av kommunen och dess dottersammanslutningar samordnas
- 5) övervaka att skyldigheten enligt 84 § att redogöra för bindningar iakttas och tillkännage redogörelserna för fullmäktige
- 6) för kommunstyrelsen bereda ett förslag till bestämmelser om nämndens uppgifter i förvaltningsstadgan samt till budget för utvärderingen och granskningen.

Revisionsnämnden gör upp en utvärderingsplan och lämnar för varje år fullmäktige en utvärderingsberättelse som innehåller resultaten av utvärderingen. Fullmäktige behandlar utvärderingsberättelsen i samband med bokslutet. Nämnden kan även ge fullmäktige andra sådana utredningar om resultaten av utvärderingen som den anser vara behövliga.

Kommunstyrelsen ger fullmäktige ett utlåtande om de åtgärder som utvärderingsberättelsen föranleder.

1.2. Revisionsnämndens sammansättning

Lovisa stads verksamhet år 2018 har utvärderats av en revisionsnämnd som valdes av stadsfullmäktige 7.6.2017 (§ 6) och 19.9.2018 (§ 93). Revisionsnämnden består av sju ledamöter och lika många personliga ersättare.

Sammansättningen till 19.9.2018

Ordinarie ledamöter		Ersättare
Pertti Lohenoja, ordf.	SDP	Henry Laitinen
Mia Aitokari, vice ordf.	SFP	Mona Antas
Thérèse Meriheinä	SFP	Carita Ekström
Berndt-Gustaf Schauman	SFP	Ilkka Relander
Auli Lehto-Tähtinen	SDP	Sofia Nevalainen
Henry Friman	Saml.	Rainer Santapukki
Immo Stenberg	Sannf.	Seppo Nummijoki

Sammansättningen från och med 20.9.2018

Ordinarie ledamöter		Ersättare
Pertti Lohenoja, ordf.	SDP	Henry Laitinen
Mia Aitokari, vice ordf.	SFP	Mona Antas
Thérèse Meriheinä	SFP	Carita Ekström
Berndt-Gustaf Schauman	SFP	Ilkka Relander
Auli Lehto-Tähtinen	SDP	Sofia Nevalainen
Henry Friman	Saml.	Rainer Santapukki
Immo Stenberg	Sannf.	Henry Ruotsalainen

OFGR-revisorn har varit sekreterare för revisionsnämnden.

Revisionsnämnden sammanträdde elva gånger för utvärderingen för 2018: fyra gånger 2018 och sju gånger i början av 2019. I sitt arbete har revisionsnämnden hört stadens tjänsteinnehavare och tagit del av olika centralers verksamhet och ekonomi. Dessutom har revisionsnämnden tagit del av förvaltningsorganens protokoll, budgeterna för 2018 och 2019, ekonomiplanen för 2018–2020 samt bokslutet och verksamhetsberättelsen för 2018.

Tyngdpunktsområdena 2018 i revisionsnämndens arbetsprogram var bildningscentralen, intern kontroll och investeringar. Revisionsnämnden ordnade en utbildning om intern kontroll 4.12.2018 dit man också hade kallat förtroendevalda och tjänsteinnehavare.

Då revisionsnämnden slutfört sitt arbetsprogram framlägger revisionsnämnden utvärderingsberättelsen för 2018 hos stadsfullmäktige.

1.3. Revision

Stadsfullmäktige i Lovisa stad har fattat ett upphandlingsbeslut om granskningstjänster för förvaltningen och ekonomin för räkenskapsperioden 2017–2020 vid sammanträdet 8.3.2017 (§ 25). Stadsfullmäktige valde KPMG Oy Ab (KPMG Offentliga Tjänster Ab) att producera granskningstjänsterna för räkenskapsperioderna 2017–2020. Ansvarig revisor har varit OFGR, GR, CIA Martin Slotte. Revisorn har rapporterat revisionsnämnden om hur granskningsplanen genomförts. Revisorn har tilldelat revisionsnämnden en mellanrapport om granskningar som utförts under revisionsperioden och revisionsberättelsen. Granskningarnas resultat har även rapporterats till stadens ledning.

2. Utvärdering av åtgärder utförda med anledning av utvärderingsberättelser för tidigare år

Revisionsnämnden behandlade på sitt sammanträde 11.4.2019 den uppdaterade tabellen över utvecklingsobjekt för år 2015–2017.

Utvecklingsobjekten för 2014 saknas helt från den uppdaterade tabellen även om flera av dem inte är slutförda.

2015/6 Uppgörandet av en placerings- och finansieringsstrategi är inte slutfört. Stadsstyrelsen har uttalat sig: "Grunderna för skötseln av tillgångarna och placeringsverksamheten har inte ännu preciserats. Placeringsstrategin uppgörs under 2019 varefter förverkligandet av strategin uppföljs årligen i samband med budgeten."

Förvaltningsstadgan förutsätter att stadsfullmäktige fattar beslut om grunderna för placerings- och finansieringsverksamheten.

2015/9 Att utveckla en heltäckande uppföljning av anslagen. Enligt stadsstyrelsen är saken slutförd. "Tillräckligheten av anslagen och behovet av tilläggsanslag bedöms enligt central och rapporteras till stadsfullmäktige i delårsrapporterna. Stadsfullmäktige behandlade 9.11.2016 anslagsändringarna för 2016."

Revisionsnämnden förutsätter också att man utvecklar den heltäckande uppföljningen av ekonomin under ledning av ekonomiförvaltningen. Enligt nuvarande praxis tar varje central självständigt hand om sina ekonomiplaner och anslag utan ekonomiförvaltningens vägledning. Denna iakttagelse gäller också bokslutet 2018.

2015/14 Att rapportera och statistikföra utvecklingssamtalen. Stadsstyrelsen kommenterade ärendet enligt följande:

Tilläggsmodulen har införskaffats och de nödvändiga blankettmallarna har uppgjorts. På grund av de ändringar i chefsrollerna som organisationsreformen innebar och i och med utläggningen av löneutbetalningen måste vi göra tekniska ändringar i systemet, där uppföljningsverktyget fungerar, och dessa genomförs 2019.

Anvisningarna är fortfarande att cheferna för utvecklingssamtal med sina medarbetare minst en gång per år. Det föreslås att uppföljningen av detta utvärderingsobjekt sammanslås med uppföljningen av utvärderingsobjektet 3/2017."

Utvecklingsobjektet 2017/3 gäller de utvecklingsobjekt som härletts ur arbetsvälfärdsenkäten och de har ingen anknytning till utvecklingssamtalen.

2016/2 För staden skapas ett centraliserat avtalsregister för att underlätta hanteringen och övervakningen av avtalen. Detta utvecklingsobjekt är fortfarande inte slutfört. Stadsstyrelsen har konstaterat i sitt bemötande:

Stadsstyrelsen godkände 4.9.2017 § 58 en anvisning om ansvar för avtalsprocessen och om den avtalsansvarigas uppgifter. Anvisningen har förankrats i centralerna och centralerna registrerar minst de nya avtalen i enlighet med anvisningarna. Den nya informationshanteringslagen träder i kraft 1.9.2019. I

och med lagreformen måste alla stadens ärendehanteringsprocesser ses över och omarbetas till att motsvara den nya lagen. En synkronisering av användningen av avtalshanteringsmodulen i upphandlingsprogrammet Cloudia och ärendehanteringsprogrammet Dynasty är under arbete.”

Revisionsnämnden anser att det skulle vara klokt att också satsa på registreringen av gamla avtal. Detta kunde genomföras till exempel som ett handlett lärdomsprov. På så sätt skulle man undvika riskerna i anknytning till icke-hanterade avtal. (Utvecklingsobjekt 2018/1)

2016/3 För staden ska skapas klara anvisningar för grunderna för användning av egen bil och dras riktlinjer för när det krävs att stadens fortskaffningsmedel används.

Detta utvecklingsobjekt är trots upprepande påminnelser fortfarande inte slutfört. Stadsstyrelsen har konstaterat i sitt bemötande:

”Anvisningarna om grunderna för användning av leasingbil och egen bil är under arbete. Cheferna har fått anvisningar om noggrannare förfarande vad gäller kontroll av kördagböcker och godkännande av reseräkningar. De nya anvisningarna inkluderas i den under uppdatering varande resestadgan för personalen.”

2017/1 Att ta fram bättre mätinstrument för uppföljning av arbetsplatsutvecklingen.

Detta utvecklingsobjekt är fortfarande inte slutfört. Stadsstyrelsen har konstaterat i sitt bemötande:

”Ett lämpligt system för uppföljning är under arbete. Det är oklart hur man definierar vilka de företag staden samarbetar med är.”

Revisionsnämnden anser att ärendet ska behandlas i utvecklings- och koncernsektionen.

2017/3 Att göra uppföljningen av de utvecklingsplaner som härletts ur arbetsvälfärdsenkäten till en del av stadens rapporteringscykel.

Detta utvecklingsobjekt är fortfarande inte slutfört. Stadsstyrelsen har konstaterat i sitt bemötande:

”Sjukfrånvaro har följts upp med bland annat verktyget ChefsKompassen. Uppdateringen av modellen för tidigt ingripande har påbörjats under hösten och uppdateringen blir klar våren 2019. Beträffande utvecklingssamtal kunde man även sammanslå uppföljningen av utvecklingsobjekt 2015/14 med detta utvecklingsobjekt.”

Såsom man konstaterade i samband med kommentarerna angående objektet 2015/14, gäller detta objekt uppföljningen av de utvecklingsobjekt som härletts ur arbetsvälfärdsenkäten. Således ska objektet inte förändras.

2017/4 Att uppdatera koncerndirektiven så att de följer den nya kommunallagen.

Detta utvecklingsobjekt är fortfarande inte slutfört. Stadsstyrelsen har konstaterat i sitt bemötande:

”Koncerndirektivet behandlas i utvecklings- och koncernsektionen i april.”

2017/6 Resultatet av utvecklingsbolagets arbete stadsstyrelsen till kännedom

”Posintra har fört in rapporten över sitt resultat i rapporteringssystemet LATO. Alla överenskomna projekt framskrider enligt överenskommen tidtabell.”

Enligt revisionsnämndens utredning har Lovisa stad inte använt rapporteringssystemet LATO och således har Posintras resultat inte presenterats stadsstyrelsen. Stadens satsning på Posintras objekt är ekonomiskt betydande, och uppföljningen av objekten ska synas i utvecklings- och koncernsektionens protokoll. (Utvecklingsobjekt 2018/2)

I tabellen över utvecklingsobjekt finns 26 objekt. Av dessa är 19 objekt gröna det vill säga slutförda. Revisionsnämnden anser att det är en bra utveckling att tabellen över utvecklingsobjekt tagits effektivt i bruk.

Revisionsnämnden föreslår att man avlägsnar de slutförda objekten 2015/1-5, 2015/7-8, 2015/10-13 och 2015/15-16 från tabellen.

Revisionsnämnden anser att objekten 2015/9 och 2017/6 ska markeras med gult det vill säga som inte slutförda.

3. Utvärdering av hur målen uppnåtts

3.1. Strategiska mål

Enligt kommunallagen ska kommunen ha en kommunstrategi som ska grunda sig på en bedömning av nuläget i kommunen samt av framtida förändringar i omvärlden och deras inverkan på fullgörandet av kommunens uppgifter. Kommunstrategin ses över åtminstone en gång under fullmäktiges mandattid.

Lovisa stads strategi har godkänts av stadsfullmäktige 14.12.2016 (123 §). I kommunstrategin för Lovisa stad har man beslutat att uppföljningen och bedömningen sker i samband med verksamhetsberättelsen. Detta stämmer för centralernas del men stadens uppföljning och bedömning som helhet saknas. Också stadskoncernens rapportering saknas.

Revisionsnämnden efterlyser igen, såsom i utvärderingsberättelserna för 2016 och 2017, att en årlig analys av strategiutfallet inkluderas i den allmänna delen av bokslutet.

Revisionsnämnden anser att kommunstrategin och programmen i anslutning till strategin ska uppdateras. (Utvecklingsobjekt 2018/3)

Av dotterbolagen ser inte fastighetsbolagen ett klart samband med stadsstrategin, enligt rapporteringen i verksamhetsberättelsen för 2018.

Enligt revisionsnämnden ska bostadsbolagen åtminstone följa det bostadspolitiska programmet och Lovisa Hamnfastigheter Ab stadens näringslivsprogram.

3.2. Intern kontroll och riskhantering

Enligt Lovisa stads förvaltningsstadga svarar stadsstyrelsen för ordnandet och sammanjämkandet av den interna kontrollen så att lagligheten och resultatrikheten av stadens verksamhet säkerställs.

I den rapport i anslutning till verksamhetsberättelsen som staden utarbetat för 2017 fastställdes de centrala utvecklingsområdena för den interna kontrollen och riskhanteringen:

1. Att uppdatera anvisningarna för intern kontroll.
2. Att genomföra riskhantering som anknyter till personalförvaltningen, även beaktande landskaps- och vårdreformen.

3. Att förnya principerna för ägarstyrningen och koncerndirektivet under 2018.
4. Att bedöma arbetet i verksamhetsorganen och fastställa principerna för ledningsgruppsarbete.

Enligt de uppgifter som revisionsnämnden mottagit har inget av de ovan nämnda centrala utvecklingsobjekten färdigställts.

Revisionsnämnden anser att stadsstyrelsen bör mer bestämt än tidigare förutsätta en effektiv beredning av de centrala utvecklingsområden som upptäckts i den interna kontrollen.

I den del av verksamhetsberättelsen 2018 som handlar om rapporteringen har man på ett berömligt sätt upptagit de centralspecifika utvecklingsområdena till utvecklingsområden för hela staden. Områden som man observerat behöver utvecklas i centralerna var till exempel:

- Grundtrygghetscentralen: Närchefernas roll bör förstärkas och kompetensen utökas. Kvaliteten av köpta tjänster och den egna verksamheten bör övervakas i högre grad.
- Bildningscentralen: Ny personal borde få bättre arbetsorientering.
- Tekniska centralen: Vi borde utöka processbeskrivning och förtydliggöra chefsstrukturerna.

Enligt förvaltningsstadgan svarar de ledande tjänsteinnehavarna inom centralerna och ansvarsområdena för att den interna kontrollen och riskhanteringen inom det egna området verkställs och lyckas.

Revisionsnämnden understryker det faktum att centralerna, med en välfungerande intern kontroll, inte bör utan ska skrida till åtgärder genast då missförhållanden uppdagas.

3.3. Utfallet för de ekonomiska målen

Lovisa stads resultat för 2018 uppvisade ett underskott på cirka 6,7 miljoner euro. Både i den ursprungliga budgeten och i de ändrade budgeterna hade man berett sig på ett underskott. Skatteintäkterna underskred både den ursprungliga och den ändrade budgeten. Verksamhetsintäkterna överskred den ändrade budgeten med cirka 1,1 miljoner euro.

I den ursprungliga budgeten uppgick personalkostnaderna till 49,3 miljoner euro. I den ändrade budgeten hade man reserverat 49,9 miljoner euro för personalkostnaderna. Utfallet uppgick till 48,7 miljoner euro. Köp av tjänster samt materiel, förnödenheter och varor överskred budgeten. Avskrivningarna överskred budgeten med cirka 0,4 miljoner euro.

Lovisa stads ekonomiska utveckling är ytterst oroväckande. Det balanserade överskottet från tidigare räkenskapsperioder utgör sammanlagt 17 884 897 euro. Då dessa minskas med underskottet för 2018 uppgår det kumulativa överskottet till 11 159 462 euro. År 2018 har stadens lånestock vuxit från 35 709 000 euro (2 365 €/invånare) till 44 635 000 euro (2 997 €/invånare). Enligt ekonomiplanen kommer lånestocken att vara 86 300 000 euro år 2021.

	Ursprunglig budget 2018	Ändringar i budgeten	Budget 2018 efter ändringar	Bokslut 2018	Avvikelse
Verksamhetsintäkter	21 741 358	-525 220	21 216 138	22 365 789	1 149 651
Försäljningsintäkter	12 099 813	0	12 099 813	12 610 289	510 476
Avgiftsintäkter	5 843 890		5 843 890	5 971 925	128 035
Understöd och bidrag	1 064 080	65 780	1 129 860	1 553 589	423 729
Övriga verksamhetsintäkter	2 733 575	-591 000	2 142 575	2 229 987	87 412
Tillverkning för eget bruk	124 124		124 124	128 014	3 889
Verksamhetskostnader	-108 365 116	-3 275 803	-111 640 919	-110 230 591	1 410 328
Personalkostnader	-49 321 420	-579 601	-49 901 021	-48 741 130	1 159 892
Köp av tjänster	-44 602 355	-2 264 424	-46 866 779	-47 036 396	-169 617
Material, förnödenheter och varor	-6 872 146	-120 450	-6 992 596	-7 244 263	-251 667
Understöd	-5 670 850	0	-5 670 850	-5 054 087	616 763
Övriga verksamhetskostnader	-1 898 345	-311 328	-2 209 673	-2 154 716	54 957
Verksamhetsbidrag	-86 499 634	-3 801 023	-90 300 656	-87 736 789	2 563 867
Skatteintäkter	65 567 000	-4 575 000	60 992 000	60 000 150	-991 850
Statsandelar	23 888 540	365 000	24 253 540	24 357 905	104 365
Finansiella intäkter och kostnader	1 244 000	230 000	1 474 000	1 585 961	111 961
Ränteintäkter från övriga	28 000		28 000	18 205	-9 795
Övriga finansiella intäkter från övriga	1 779 300		1 779 300	1 823 606	44 306
Räntekostnader	-556 000	230 000	-326 000	-241 184	84 816
Övriga finansiella kostnader	-7 300		-7 300	-14 666	-7 366
Årsbidrag	4 199 906	-7 781 023	-3 581 116	-1 792 773	1 788 343
Avskrivningar och nedskrivningar	-4 560 000		-4 560 000	-4 970 121	-410 121
Avskrivningar enligt plan	-4 560 000		-4 560 000	-4 970 121	-410 121
Extraordinära poster	-100 000		-100 000	-5 000	95 000
Extraordinära kostnader	-100 000		-100 000	-5 000	95 000
Räkenskapsperiodens resultat	-460 094	-7 781 023	-8 241 116	-6 767 894	1 473 222
Ökning (-) eller minskning (+) av avskrivningsdifferens	66 000		66 000	42 460	-23 540
Räkenskapsperiodens överskott (underskott)	-394 094	-7 781 023	-8 175 116	-6 725 435	1 449 682

Revisionsnämnden föreslår att budgeten för 2020 upprättas som en anpassningsbudget.

3.4. Utfallet för de operativa målen

Allmän förvaltning och koncernförvaltning

Stadsdirektören konstaterar i verksamhetsberättelsen att den länge bearbetade organisationsreformen godkändes och att man under andra hälften av året beredde dess praktiska introducering.

Stadsfullmäktige godkände stommen till Lovisa stads kommande organisation på sitt sammanträde 13.6.2018. Efter detta har det hänt mycket, bland annat genomfördes inte landskaps- och vårdreformen.

Stadsfullmäktige har inte fattat beslut om den nuvarande organisationen.

Följande iakttagelser uppkommer om de mål som är bindande i förhållande till stadsfullmäktige:

- Eftersom kartläggningen av personalens kunskande inom informations- och kommunikationsteknik inte genomfördes, har resultatet av personalenkäten inte uppnått målnivån för kunnandets del.
- Definieringen av servicegarantiverksamheterna blev ogjord.
- Man klarade inte av att genomföra uppföljningen av obesvarade telefonsamtal.

Grundtrygghetscentralen

Tyngdpunkterna för verksamheten är dokumenterade ansvarsområdesvis i verksamhetsplanen, men i verksamhetsberättelsen har de inte tagits upp klart och tydligt eller så saknas de helt. Likaså är riskbedömningarna nerskrivna ansvarsområdesvis i verksamhetsplanen, medan de saknas nästan helt i verksamhetsberättelsen.

Det externa verksamhetsbidraget är bindande i förhållande till stadsfullmäktige. Verksamhetsintäkterna överskred budgeten vad gäller hemkommunsersättningarna och samarbetsområdet, och överskridningen uppgick till 839 941 euro. Verksamhetskostnaderna överskred för den specialiserade sjukvårdens del budgeten med 700 000 euro, av vilket HNS andel uppgick till 500 000 euro. Stadsfullmäktige beviljade tilläggsanslag för 970 000 euro, av vilket 700 000 euro beviljades till den specialiserade sjukvården.

För den egna verksamhetens del överskred verksamhetskostnaderna budgeten med cirka 411 000 euro. Överskridningarna gällde serviceområdet för vuxna och serviceområdet för seniorer.

De mål som var bindande i förhållande till stadsfullmäktige uppnåddes.

Enligt välfärdsöversikten 2018 genomfördes inte följande objekt:

- År 2018 genomförde tjänsterna för barn och ungdomar inom grundtrygghetscentralen inga enkäter riktade till barn och familjer.
- Sammandraget av kundresponserna inom tjänsterna för vuxna har inte planerats för 2017 eller 2018 på grund av ringa jämförelseuppgifter.
- Socialtjänsternas kundråd inom socialtjänsterna för vuxna genomfördes inte.

- Statistiken över olycksfall är enligt grundtrygghetscentralen för omfattande för att följas upp. Indikatorerna användes inte 2018.
- Inget informationsmöte med utbildning om trygg bilkörning för äldre ordnades 2018 på grund av brist på tvåspråkig kursledare.

Revisionsnämnden framhäver att man ska reagera på de iakttagelser som socialombudsmannen framför i sina årliga utredningar.

Revisionsnämnden konstaterar att grundtrygghetscentralens samtliga enheters planer för egenkontroll måste uppdateras kontinuerligt.

Patientsäkerhetsplanen 2016–2018 bör uppdateras.

Bildningscentralen

I sitt utvärderingsarbete har revisionsnämnden fäst uppmärksamhet vid det följande:

- Den ursprungliga budgeten har överskridits främst på grund av problem med lokaler.
- Antalet barn i behov av särskilt stöd har ökat avsevärt.
- Under rubriken "Gymnasie- och yrkesutbildning" nämns inget om utfallet för yrkesutbildningen på andra stadiet, trots att stora strukturella ändringar gjordes i den.
- I fråga om biblioteks- och kulturväsendet finns det i verksamhetsberättelsens textdel (s. 109–110) en felaktig tolkning av utfallet av ekonomin.
- Planmässigheten inom fritidsväsendets och biblioteks- och kulturväsendets administration bör göras mer precis.
- Kulturväsendets intäktbas (till exempel inträdesavgifterna till museer och utställningar) bör granskas.

Tekniska centralen

I verksamhetsberättelsen konstateras det att verksamhetsintäkterna överskred budgeten främst på grund av att man fick avsevärt större stöd för passagerartrafik. "Verksamhetskostnaderna överskred budgeten. Överskridningen var dock mindre än överskridningen i intäkterna. Den största enskilda orsaken till överskridningen var att mer pengar användes till köp av passagerartrafiktjänster för att motsvara de stöd vi fått.

Personalkostnaderna underskred det budgeterade. Orsaken till detta var uppgifterna som under året inte blev besatta."

Tekniska centralen hölls inte inom den ursprungliga och inte heller inom den ändrade budgeten. Det positiva resultatet berodde främst på stöd som var större än väntat.

De förberedda industritomterna har haft bra åtgång, medan bostadstomterna däremot inte lockat köpare.

Marknadsföringen av bostadstomter kräver fortfarande avsevärd effektivisering.

Behandlingen av tillstånd sköts inom byggnadstillsynen av två inspektörer i stället för tre. Arbetsuppgifterna och förfaringssätten har effektiviserats. Överbelastningen av personalen medför försämrade arbetsförhållanden, vilket bland annat kommer till uttryck som ökade sjukfrånvarofall.

På grund av problem med tillfälliga lokaler var lokalservicens personal överbelastad.

Revisionsnämnden vill att man ägnar uppmärksamhet åt tekniska centralens kontinuerliga rekryteringsproblem, vilka leder till att den befintliga personalen överbelastas.

"Inneluftsproblemen på Harjunrinteen koulu och anknytande projekt med ersättande lokaler var utmanande. Upphandlingstidtabellen var ytterst stram och leverantörens bristande förmåga att leverera lovat antal ersättande lokaler förorsakade akut lokalbrist vid skolstarten på hösten."

På grund av det ovan nämnda användes enbart cirka hälften av de medel som anvisats för renoveringsskulden.

Enligt revisionsnämndens uppfattning har fastigheternas renoveringsskuld vuxit trots de anslag som anvisats för renoveringsskulden.

Vattenaffärsverket

Affärsverket Lovisa Vatten uppvisar år 2018 ett överskott på 253 649 euro. I budgeten uppgick det uppskattade överskottet till 58 850 euro. Detta innebär att överskottet var 194 799 euro större än i budgeten. Verksamhetsintäkterna underskred budgeten med cirka 2,2 % (85 821 euro). Verksamhetskostnaderna underskred budgeten med cirka 6,2 % (158 464 euro). Personalkostnaderna underskred budgeten med cirka 5 % (43 350 euro). Avskrivningarna överskred budgeten (skillnad 52 552 euro). Det ackumulerade underskottet från tidigare räkenskapsperioder är 361 171 euro. Då man minskar det balanserade underskottet från tidigare räkenskapsperioder med överskottet på 253 649 för 2018 blir underskottet 107 521 euro. Med den nuvarande takten skulle underskottet täckas om ett år.

Vattenaffärsverkets investeringsbudget var 1 840 000 euro medan utfallet var 1 727 000 euro. Revisionsnämnden konstaterar att 113 000 euro av investeringsbudgeten förblev oanvänt.

Revisionsnämnden anser att vattenaffärsverkets verksamhet utvecklats i rätt riktning.

4. Personalen

Lovisa stad (Affärsverket Lovisa Vatten medräknat) hade sammanlagt 1 139 anställningsförhållanden i huvudsyssla vid utgången av 2018. Av dessa var 881 ordinarie anställningar och 258 visstidsanställningar. Vidare hade 102 personer ett tillfälligt anställningsförhållande eller en bisyssla. Därmed hade staden i sin anställning totalt 1 241 personer.

De totala lönekostnaderna jämte bikostnader uppgick till 48 741 000 euro. Lönekostnaderna har därmed stigit med 344 000 euro från 2017. Lönekostnaderna steg bland annat på grund av de allmänna lönehöjningarna i enlighet med det allmänna kommunala tjänste- och arbetskollektivavtalet samt med anledning av den engångsersättning som bokfördes för 2018. Den resultatbaserade engångspotten betalades som engångsersättning i januari 2019. Engångsbeloppet uppgick till cirka 350 000 euro.

Andelen kvinnor (87,1 %) av personalen var klart större än andelen män. Personalens medelålder var 44,2 år. Männerna var i snitt (45,0 år) något äldre än kvinnorna (44,1 år).

Antalet sjukfrånvarofall ökade 2018. Antalet sjukdagar ökade med nästan 1 500 arbetsdagar det vill säga cirka 9 % från 2017. På grund av sjukdom gick totalt 18 020 arbetsdagar förlorade och i förhållande till personalmängden 31.12. uppgick antalet sjukfrånvarodagar till 15,8 arbetsdagar per arbetstagare. Störst var ökningen i sjukfrånvaro inom utvecklingstjänsterna och grundtrygghetscentralen. I de andra centralerna var förändringarna mindre.

Totalantalet frånvaroperioder minskade från föregående år. De korta frånvarona (6-10 dagar) ökade mest. Även antalet frånvaroperioder på över 30 dagar ökade från föregående år.

Personalförvaltningen hade ett huvudsakligt mål 2018: **att utveckla personalens välbefinnande i arbetet och arbetsmotivation.**

Åtgärder som man enligt personalrapporten vidtagit för att främja personalens välbefinnande i arbetet och arbetsförmåga:

- ett intensivare och kompanjonskapsbaserat samarbete med företagshälsovården
- chefskompassen
- utvecklingssamtal och grupputvecklingssamtal
- träning i ledning av arbetsförmåga
- stödande av karriärerna för delvis arbetsförmögna personer.

Revisionsnämnden fäster uppmärksamhet vid avsaknaden av en redogörelse för hur utvecklingssamtalen genomförts. Genom utvecklingssamtal som förts på rätt sätt kan man förbättra arbetsmotivationen.

Under 2018 konstaterades att det är utmanande att placera delvis arbetsförmögna personer inom staden. En arbetsgrupp för att stöda de deltidsarbetsföras yrkeskarriärer grundades på hösten, men den inleder sitt arbete först på våren 2019.

Trots organisationsreformen och i strid mot stadsfullmäktiges beslut har antalet anställda inom staden ökat.

Revisionsnämnden konstaterar att personalförvaltningen inte uppnått sitt viktigaste mål för 2018.

5. Målen som ställts upp för kommunkoncernen samt styrning och övervakning av kommunkoncernen

Lovisa stads koncernresultat är positivt och nyckeltalen är bra. Moderbolagets dåliga resultat tär på koncernens inkomstflöde. Kymenlaakson Sähkö Oy–Kymmenedalens El Ab:s resultat förbättrar betydligt stadskoncernens resultat.

	Lovisa stad	Koncern	
Verksamhetens intäkter	22 365 789	53 874 723	Verksamhetsintäkter
Verksamhetens kostnader	-110 230 591	-141 447 866	Verksamhetens kostnader
Räkenskapsperiodens resultat	- 6 725 435	5 213 628	Räkenskapsperiodens resultat
Bestående aktiva	107 870 384	131 407 175	Bestående aktiva
Finansiella värdepapper	3 178 466	3 199 690	Finansiella värdepapper
Kassa och bank	2 114 273	5 925 727	Kassa och bank
Skulder totalt	59 317 605	86 925 947	Skulder totalt
<i>varav långfristiga</i>	<i>26 308 231</i>	<i>44 443 569</i>	<i>varav långfristiga</i>
<i>varav kortfristiga</i>	<i>33 009 374</i>	<i>42 482 378</i>	<i>varav kortfristiga</i>

Lovisa Bostadsstiftelse sr:s resultaträkning 2018 har inte sammanslagits med koncernbokslutet, vilket är ett tecken på brist på ägarstyrning.

Utfall för de mål som fastställts för kommunkoncernen för perioden 2018–2020:

- Spetsa till koncernstrukturen och främja koncernledningen
- Utarbeta en långsiktig investeringsplan och samordna den med Affärsverket Lovisa Vatten, Oy Loviisanseudun Vesi - Lovisanejdens Vatten Ab och ägarkommunerna
- Följa upp hur ägarstyrningen genomförs i bolagen och reagera på eventuella brister
- Se till att stadens intressebevakning i samkommunerna fungerar och motsvarar riktlinjerna för ägarstyrningen

Revisionsnämnden förutsätter konkretion i den långsiktiga investeringsplanen med Affärsverket Lovisa Vatten, Oy Loviisanseudun Vesi–Lovisanejdens Vatten Ab och ägarkommunerna. (Utvecklingsobjekt 2018/4)

Det finns fortfarande brister i ägarstyrningen. Beslut om ägarstyrningen har inte antecknats i stadsstyrelsens protokoll. (Utvecklingsobjekt 2018/5)

Förnyandet av koncerndirektivet har varit under arbete för länge. Det är bra att utvecklings- och koncernsektionen grundades, men stadsstyrelsen borde precisera sektionens verksamhet närmare och ge noggrannare anvisningar om den. Utvecklings- och koncernsektionens kommande verksamhet kommer att ha en viktig roll i den fortsatta utvecklingen och därför behöver sektionens roll fastställas närmare i stadsstyrelsen.

Som allmän observation förutsätter revisionsnämnden av koncernstyrningen tydliga mål och inte bara allmänna mål som upprepas från år till år.

6. Övriga observationer

Revisionsnämnden anser att Lovisa stads interna kontroll inte ännu är på en tillräckligt bra nivå. Exempel på brister:

- De som sakgranskar och godkänner fakturor ska uppdatera listorna tillräckligt ofta eller när det finns behov och datera dem.
- Godkännandep Praxis för memorialverifikat ska tas i bruk på ett heltäckande sätt (Utvecklingsobjekt 2018/6)
- Man reagerar inte på avvikelser som upptäckts inom den interna kontrollen
- Planeringen och uppföljningen av investeringar ska både på kort och på lång sikt ägnas uppmärksamhet åt.

Landsbygdsnämndens uppgifter och ansvar ska granskas, bland annat utvecklingen av landsbygden enligt förvaltningsstadgan saknas från landsbygdsnämndens uppgifter.

Utvecklingsobjekten för 2014 saknas helt från den uppdaterade tabellen över utvecklingsobjekt även om det i tabellen finns flera objekt som inte är slutförda, till exempel stadens kommunikationsprogram.

Enligt revisionsnämnden är det positivt att långtidsarbetslösa har sysselsatts till exempel i reparations- och målningsprojekt.

7. Slutledningar

Lovisa stadskoncerns resultat var bra. Räkenskapsperiodens överskott har ökat redan under flera år. 2018 var resultatet 5 214 000 euro och i slutet av året var det ackumulerade överskottet 15 642 000 euro. Ändå har lånestocken också fortsatt att öka och 2018 ökade den med cirka 8 miljoner euro.

2018 hade Lovisa stad ett underbalanserat resultat på 6 725 000 euro. Det ackumulerade överskottet var 11 159 000 euro och lånestocken ökade med cirka 9 miljoner euro.

Stadens dotterbolag skötte sin verksamhet enligt sina uppgifter, men staden var tvungen att stöda Lovisa Bostäder Ab:s ekonomi.

Man var tvungen att göra tillägg i utgifterna i stadens ursprungliga budget, men i driftsekonomi förekom det inte egentligen några överskridningar. Förekom det oförutsedda minskningar men också underskridningar av budgeten.

Revisionsnämnden föreslår med hänvisning till det ovannämnda att budgeten 2020 ska vara en anpassningsbudget.

Utvecklingsobjekt 2018:

2018/1 Att införa gamla avtal i ärendehanteringsprogrammet

2018/2 Att anteckna uppföljningen av Posintras utvecklingsobjekt i utvecklings-och koncernsektionens protokoll

2018/3 Att uppdatera kommunstrategin och programmen i anslutning till kommunstrategin

2018/4 Att utarbeta en långsiktig investeringsplan med Affärsverket Lovisa Vatten, Oy Loviisanseudun Vesi–Lovisanejdens Vatten Ab och ägarkommunerna

2018/5 Att anteckna besluten om ägarstyrningen i stadsstyrelsens protokoll

2018/6 Att ta i bruk godkännandep Praxis för memorialverifikat på ett heltäckande sätt

Revisionsnämnden föreslår att stadsfullmäktige begär av stadsstyrelsen en kommunallagenlig utredning om de åtgärder som vidtas med anledning av utvärderingsberättelsen. Utredningen ska framställas stadsfullmäktige senast 16.10.2019, innan budgeten för inkommande år behandlas. För att stadsfullmäktige speciellt kan följa upp läget föreslås det att man fyller i utredningarna i tabellen över utvecklingsobjekt som bifogats denna utvärderingsberättelse.

Revisionsnämnden framför ett tack till stadens personal och ansvariga förtroendevalda för ett gott och resultatrikt arbete 2018.

8. Underskrifter

Lovisa, den 22 maj 2019

Pertti Lohenoja, ordförande

Mia Aitokari, vice ordförande

Henry Friman

Thérèse Meriheinä

Berndt-Gustaf Schauman

Immo Stenberg

Auli Lehto-Tähtinen